

Factors Affecting Teaching Efficiency of Islamic Private School Teachers in Three Southern Border Provinces of Thailand

Niloh Wae-u-sengn

Ph.D. (Education-Educational Administration), Assistant Professor,
College of Islamic Studies, Prince of Songkla University

E-mail: wniloh@bunga.pn.psu.ac.th

189

Abstract

This study was aimed to examine factors effecting teaching efficiency, teaching efficiency, the relationship between the two factors effecting teaching efficiency and teaching efficiency, and the predictors of teaching efficiency of Islamic private school teachers in three southern border provinces. The samples were 800 school teachers. Questionnaires were used to collect data. The statistical analysis included percentage, arithmetic means, standard deviations, and multiple regression. The result reveals that in overall and in each aspect, factors effecting teaching efficiency i.e., attitudes towards teaching profession, attitudes towards subjects taught, teacher characteristics, academic competency, motivation in teaching, are found to be high. This is similar to the result of teaching efficiency comprising determination of purposes and objectives of courses, determination of contents,

ปีที่ 19
ฉบับที่ 4
ต.ค.
-
ธ.ค.
2556

arrangement of teaching activities, use of instructional media, and measurement and evaluation. In addition, teacher characteristics, academic competency, motivation in teaching, and relationship between teachers and students are positively related to teaching efficiency of Islamic school teachers in three southern border provinces at a .001 significant level and could possibly predict significantly 70.9 % of teaching efficiency. The best predictor of teaching efficiency of Islamic private schools is the relationship between teachers and students.

Keywords: Islamic private schools, system theory
Teaching Efficiency, three southern
border provinces,

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

นิเลาะ แวอุเซ็ง

Ph.D. (Education-Educational Administration), ผู้ช่วยศาสตราจารย์,
วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
E-mail: wniloh@bunga.pn.psu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ระดับประสิทธิภาพการสอนของครู ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูกับประสิทธิภาพการสอนของครู และตัวพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูสอนสามัญ จำนวน 800 คน ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการถดถอยพหุคูณ ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ เจตคติต่อวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาที่สอน คุณลักษณะของความเป็นครู ความสามารถทางวิชาการ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่า อยู่ในระดับมากและผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการสอนของครูในภาพรวมและรายด้าน ได้แก่ การกำหนด

จุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา การกำหนด เนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดและการประเมินผล พบว่า อยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน นอกจากนี้ ปัจจัยด้านคุณลักษณะของ ความเป็นครู ความสามารถทางวิชาการ แรงจูงใจใน การปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของ ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัด ชายแดนภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และสามารถร่วมกันพยากรณ์ได้ร้อยละ 70.9 โดยมี ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็น ตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด

คำสำคัญ: จังหวัดชายแดนภาคใต้, ทฤษฎีระบบ ประสิทธิภาพการสอนของครู, โรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม

บทนำ

สามจังหวัดชายแดนภาคใต้อันประกอบด้วย จังหวัดปัตตานี ยะลา และ นราธิวาส มีประชากรส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม นิยมส่งบุตรหลานเข้าศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ซึ่งเป็นโรงเรียนในระบบตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 ปัจจุบันโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้จัดการศึกษาโดยกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและการประเมินผลซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอนทั้งวิชาศาสนาและวิชาสามัญ บุคลากรในโรงเรียนประกอบด้วย ผู้รับใบอนุญาต ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ และครูซึ่งประกอบด้วย ครูที่โรงเรียนบรรจุข้าราชการครูที่รัฐส่งไปช่วยสอน และครูที่โรงเรียนจ้างสอนวิชาศาสนาและวิชาสามัญ

การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเป็นการจัดการศึกษาทั้งวิชาสามัญและวิชาศาสนาควบคู่กัน โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ มีคุณธรรม และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข อย่างไรก็ตาม การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังคงประสบปัญหาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดังผลการวิจัยของ นิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ (2550) เรื่อง การจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า นักเรียนที่ศึกษาอยู่ในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ประเภท 15(1) ที่ได้รับเงินอุดหนุน 60% มีผลคะแนนสอบแห่งชาติ (NT) เฉลี่ยต่ำกว่า 50% ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นาวาลย์ ปานากาเซ็ง (2544) เรื่อง คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า นักเรียนบางส่วนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่โรงเรียนกำหนด โรงเรียนควรแก้ปัญหาด้วยการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาที่วางไว้

การจัดการศึกษาเพื่อให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลนั้นจำเป็นต้องอาศัยครู ทั้งนี้ เพราะครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษา เพราะคุณภาพการศึกษาของนักเรียนจะดีมากน้อยเพียงใดนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการจัดการเรียนการสอนของครู ดังที่ พิกุล ถิตย์อำไพ (2548) กล่าวว่า “ครูผู้สอนมีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาให้มีประสิทธิผลจึงต้องพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครูด้วย” นอกจากนี้ ครูยังมีหน้าที่หลักในการอบรมสั่งสอนให้นักเรียนเป็นคนดี ประพฤติชอบ เป็นผู้ที่มีความพร้อมทั้งสติและปัญญาที่จะแก้ไขและปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสมตามจุดมุ่งหมายของแผนและหลักสูตรการศึกษา การที่ครูจะประกอบภารกิจอันสำคัญยิ่งดังกล่าวนี้ได้อย่างสมบูรณ์นั้น จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการช่วยเหลือแนะนำ และส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาในด้านต่างๆ เพื่อที่จะนำมาใช้ประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอน ความเจริญก้าวหน้าของนักเรียน และโรงเรียนในที่สุด

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้คำจำกัดความของ “ครู” คือ ผู้มีหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน ครูเป็นผู้จุดประกายการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูต้องเป็นผู้แสวงหากิจกรรมการเรียนต่างๆ เพื่อสนองความสนใจและความต้องการของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, 6) ดังที่ ยนต์ ชุ่มจิตต์ (2531, 62) ได้กล่าวถึงลักษณะของครูที่ดี คือ มีบุคลิกภาพที่ดี ซึ่งรวมถึงบุคลิกภาพทั้งกาย วาจา และจิตใจ เช่น รูปร่างหน้าตาดี ทำที่สง่าผ่าเผย แต่งกายเรียบร้อย พูดจาไพเราะ นุ่มนวล สงบเสถียร มีลักษณะเป็นผู้นำ น้ำเสียงชัดเจน มีคุณสมบัติส่วนตัว สติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาด มีความรู้กว้างขวาง เชื่อมั่นในตนเอง

มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตือรือร้นและสุขภาพอนามัยดี มีความสามารถในการสอนและการปกครองนักเรียนได้ดี อธิบายได้แจ่มชัด เด็กปฏิบัติตามได้ สอนแล้วเด็กสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้ สามารถปกครองนักเรียนให้อยู่ในระเบียบวินัยตลอดเวลา ประพฤติดีละเว้นการกระทำที่เป็นอบายมุข ทั้งปวง กระทำแต่สิ่งที่เป็นสุจริตธรรม กายสุจริต วจีสุจริต และมนิสฺสุจริต มีจรรยาครูและคุณธรรมสูง ซื่อสัตย์ต่ออาชีพครู เสียสละ มีเมตตา มานะอดทน และมนุษยสัมพันธ์ที่ดี คือ มีอัธยาศัยไมตรีกับบุคคลทุกฝ่าย เช่น เพื่อนครู ผู้ปกครอง นักเรียน เป็นต้น

นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังได้ระบุให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, 19) ทั้งนี้ เพราะครูเป็นองค์ประกอบหนึ่งที่สำคัญอย่างยิ่งในการส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของโรงเรียน ดังนั้น ประสิทธิภาพการสอนของครูจึงเป็นสิ่งที่สำคัญสำหรับการพัฒนาการเรียนการสอนให้เกิดการเรียนรู้ที่สมบูรณ์แบบซึ่งในกระบวนการเรียนการสอนนั้น ผู้สอนและผู้เรียนจะต้องมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด รวมทั้งพฤติกรรมที่ผู้สอนแสดงต่อผู้เรียนในเรื่องการเรียนการสอนก็เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น (ศิริบุญาศรีประมวล, 2549, 8)

จากการทบทวนงานวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอนของครู (สิทธิศักดิ์ เจ๊ะสารี, 2536; ลัดดา จันทร์แสง, 2537; เฉวียง ทองธรรมชาติ, 2541; สุรศักดิ์ หอมอ่อน, 2546; เกษม บุตรดี, 2548; พิกุล ถิตย์อำไพ, 2548; ศิริบุญาศรีประมวล, 2549; จีรนันท์ พันธุ์ฉลาด, 2552) ได้ข้อค้นพบว่า งานวิจัยในอดีตมีการศึกษาในสามลักษณะ

1) เป็นการศึกษาในลักษณะการวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครู เช่น งานวิจัยของ ลัดดา จันทร์แสง (2537) และสุรศักดิ์ หอมอ่อน (2546) ซึ่งพบว่า องค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูจะ

เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบพื้นฐานของความเป็นครูและทักษะการสอน ได้แก่ ความรู้เรื่องหลักสูตรและเนื้อหาที่จะทำการสอน ความเที่ยงตรงและยุติธรรม ในการทดสอบและการให้คะแนน ความรู้สึกที่ดีต่อนักเรียน ความซื่อสัตย์ สุจริตต่อหน้าที่ การวัดและประเมินผล เจตคติต่อวิชาที่สอน ความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียน ความรู้ในเนื้อหาวิชา บุคลิกลักษณะ การใช้ภาษาในการ สื่อสาร การให้การเสริมแรงแก่นักเรียน ปริมาณงานอื่นได้รับมอบหมาย การเตรียมการสอน บรรยากาศในการเรียนการสอน ขวัญและกำลังใจ การมีมนุษยสัมพันธ์และปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน ความสามารถในการสอน คุณลักษณะของความเป็นครู การใช้สื่อและเทคโนโลยีประกอบการสอน การเตรียมความพร้อมในการสอน การพัฒนาการสอน การพัฒนาตนเอง และองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพ การสอนของครู ได้แก่ บุคลิกภาพของครู การวางแผนและเตรียมการสอน เจตคติต่อวิชาที่สอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน การวัดผลและ ประเมินผล ความเป็นธรรม และความรู้เกี่ยวกับวิธีการสอน

2) เป็นการศึกษาระดับประสิทธิภาพการสอนของครู เช่น งานวิจัย ของ สิทธิศักดิ์ เจ๊ะสารี (2536) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอน ของครูอิสลามศึกษาระดับประถมศึกษาศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตัวแปร ประสิทธิภาพการสอน ได้แก่ ลักษณะความเป็นครู เทคนิคการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและในชุมชน การใช้อุปกรณ์การสอน การวัดและประเมินผล ผลการสอน

3) เป็นการศึกษาในลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพ การสอนกับตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุ เช่น เฉวียง ทองธรรมชาติ (2541) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับ ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดยะลา พิกุล ถิตย์อำไพ (2548) ได้ศึกษาปัจจัย เชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับ

มัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ เกษม บุตรดี (2548) ได้ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร และ จีรนนท์ พันธุ์ฉลาด (2552) ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุที่ใช้ในงานวิจัยดังกล่าวนี้ คือ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน สุขภาพจิตของครู ขวัญและกำลังใจของครู สภาพเศรษฐกิจของครู ภาระงานอื่นที่ครูได้รับมอบหมาย ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน บุคลิกลักษณะของครู ความสามารถทางวิชาการ เจตคติต่อวิชาที่สอน เจตคติต่อวิชาชีพครู และการใช้สื่อการเรียนการสอน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้นสรุปได้ว่า ทั้งองค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูและปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนนั้นมีความคล้ายคลึงและสอดคล้องกัน อย่างไรก็ตาม งานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ทำกับครูผู้สอนในโรงเรียนของรัฐ มีเพียงงานวิจัยของ จีรนนท์ พันธุ์ฉลาด (2552) ที่ทำในบริบทของครูสอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม กระนั้นก็ตาม งานวิจัยดังกล่าวนี้ได้ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูสอนในจังหวัดปัตตานีเท่านั้น อีกทั้งกรอบที่ใช้ในการศึกษาก็มีความแตกต่างกับงานวิจัยปัจจุบัน ซึ่งเป็นการศึกษาที่ใช้กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอนจากทั้งสามจังหวัด อีกทั้ง การศึกษาปัจจุบันยังได้เพิ่มเติมตัวแปรพยากรณ์ คือ เพศ ประสบการณ์การทำงาน และประเภทของโรงเรียนในการวิเคราะห์สมการถดถอยพยากรณ์ โดยหวังว่าผลที่ได้จากงานวิจัยนี้จะได้อธิบายเชิงตรรกะตรวจสอบยืนยันทฤษฎี และใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิภาพการสอนของครู อันจะส่งผลต่อประสิทธิผลทางการเรียนของนักเรียนและประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้สูงขึ้นตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของโครงการวิจัย

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 6 ด้าน ได้แก่ เจตคติต่อวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาที่สอน คุณลักษณะของความเป็นครู ความสามารถทางวิชาการ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามองค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา การกำหนดเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดและการประเมินผล

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน 6 ด้าน และตัวแปรเพศ ประสบการณ์การสอน ประเภทของโรงเรียน กับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

4. เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

คำถามการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยวัตถุประสงค์ไว้ดังนี้

1. ครูสอนสามัญโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีระดับการรับรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ เจตคติต่อวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาที่สอน คุณลักษณะของความเป็นครู ความสามารถทางวิชาการ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และ

ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมากนักน้อยเพียงใด

2. ครูสอนสามัญโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้มีระดับประสิทธิภาพการสอนตามองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา การกำหนดเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ และการวัดและการประเมินผล มากน้อยเพียงใด

3. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน โดยมีคำถามย่อยดังนี้

3.1 ปัจจัยด้านตัวแปรบุคคล ได้แก่ เพศ ประสบการณ์การทำงาน และประเภทของโรงเรียนสัมพันธ์หรือสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนหรือไม่

3.2 ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาที่สอน คุณลักษณะของความเป็นครู ความสามารถทางวิชาการ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนสัมพันธ์หรือสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนหรือไม่

3.3 ตัวพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนที่ดีที่สุดที่ได้จากสมการพยากรณ์คืออะไร

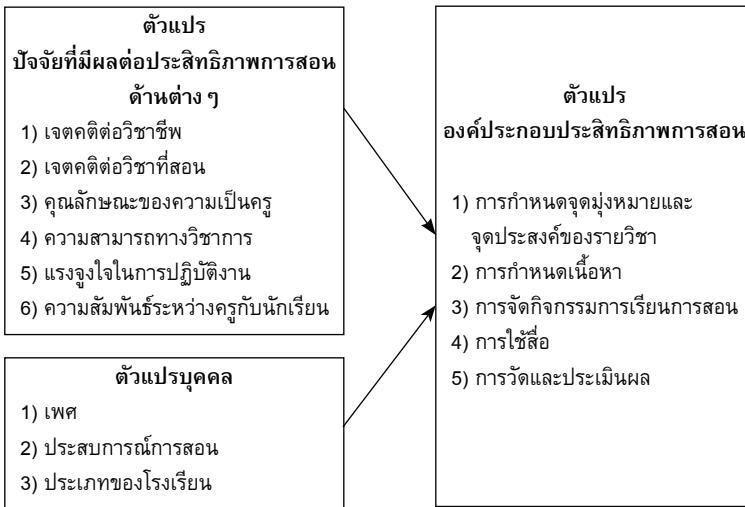
กรอบการวิจัย

การกำหนดกรอบการวิจัยที่เกี่ยวกับตัวแปรได้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูซึ่งผู้วิจัยในอดีตได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบริบทและกลุ่มตัวอย่างที่แตกต่างจากงานวิจัยนี้ ได้แก่ เฉวียง ทองธรรมชาติ (2541) สมดี เพียรการค้า (2541) สุรศักดิ์ หอมอ่อน (2546) เกษม บุตรดี (2548) พิกุล ถิตย์อำไพ (2548) ทวีศักดิ์ สุทธิปัญญาปกรณ์ (2549) และศิริัญญา ศรีประมวล (2549) อย่างไรก็ตาม การเลือกเอาตัวแปรจากงานวิจัยในอดีตมากำหนดเป็นกรอบที่เหมาะสมกับบริบทการศึกษาปัจจุบัน และการนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ต่างจากที่เคยศึกษามาถือ

เป็นกระบวนการหนึ่งที่ใช้ในการตรวจสอบยืนยันข้อค้นพบเดิม (ทฤษฎี) ในอดีต (Retest Theory) และถือเป็นการเพิ่มอำนาจการสรุปอ้างอิงของ ข้อค้นพบเดิม (Generalizability) ได้อีกทางหนึ่ง (ดังภาพ 1)

ตัวแปรต้น (ตัวแปรพยากรณ์)

ตัวแปรตาม (ตัวแปรเกณฑ์)

ภาพ 1 กรอบการวิจัย

กรอบการวิจัยข้างต้นได้กำหนดตามวัตถุประสงค์และคำถามการวิจัย ดังจะเห็นได้ว่า ในการตอบวัตถุประสงค์การวิจัย (ข้อ 1-4) และปัญหาการวิจัย (ข้อ 1-3) นั้น ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาอันประกอบด้วย ตัวแปรต้นหรือตัวแปรพยากรณ์ (Predictors) ได้แก่ ตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการสอน ซึ่งหมายถึง ตัวแปรหรือกลุ่มตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย เจตคติต่อวิชาชีพครู ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกที่ดีของครูที่มีต่อวิชาชีพครู รวมถึงการเห็นคุณค่าและความสำคัญ ของอาชีพครู ส่งผลทำให้ครูมีใจรักผู้เรียน รักการสอน แสวงหาความรู้ใหม่ๆ

ชอบการทำหาย เจตคติต่อวิชาที่สอน ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกที่ดีของครูที่มีต่อวิชาที่ทำการสอน รวมถึงการเห็นคุณค่าและความสำคัญของวิชานั้นๆ ส่งผลทำให้ครูมีความกระตือรือร้น ใช้ความพยายามในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาด้วยความตั้งใจ รักในวิชาที่สอน และแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่เกี่ยวกับวิชาที่สอนอยู่เสมอ คุณลักษณะของความเป็นครู ซึ่งหมายถึง ลักษณะที่ดีที่ครูจะต้องมีติดตัวอยู่เสมอ เช่น ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ การมีความวิริยะอุตสาหะ มีคุณธรรมจริยธรรม และการอุทิศตนในการเป็นครู ฯลฯ ความสามารถทางวิชาการของครู ซึ่งหมายถึง การที่ครูมีความรู้เฉพาะและความรู้ทั่วไปที่เกี่ยวกับหลักสูตร เนื้อหาที่สอน วิทยาการสอน การจัดกิจกรรม และความเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของโลก แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งหมายถึง แรงดลใจของครูที่ได้รับอิทธิพลจากสิ่งเร้าภายนอกไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมและการเอื้ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสอน การให้รางวัลและการชมเชย การดูงานนอกสถานที่ การได้รับสวัสดิการที่เพียงพอ หลักเกณฑ์ในการพิจารณาขึ้นเงินเดือน มาตรการรักษาความปลอดภัย และความก้าวหน้าในอาชีพ และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งหมายถึง สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนที่แสดงออกในรูปแบบของการให้ความช่วยเหลือและคำปรึกษาแก่นักเรียน การเอาใจใส่ต่อนักเรียน การยอมรับในความแตกต่างและการให้กำลังใจแก่นักเรียน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงออกและการให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมกับนักเรียน และตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์ (Criteria) ได้แก่ ตัวแปรองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอน อันหมายถึงคุณลักษณะหรือพฤติกรรมต่างๆ ของครู รวมถึงความรู้ความสามารถทางการสอนของครูที่ส่งผลทำให้การเรียนการสอนประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ตัวแปรองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอน ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์รายวิชา ซึ่งหมายถึงการที่ครูสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์การเรียนรู้ได้ตรง ชัดเจน และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาวิชา

ที่สอน อีกทั้งจุดประสงค์ยังครอบคลุมทั้งความรู้ เจตคติ และทักษะในการปฏิบัติ มีความต่อเนื่อง และสามารถวัดได้ การกำหนดเนื้อหา ซึ่งหมายถึง การที่ครูสามารถกำหนดเนื้อหาที่ใช้สอนได้อย่างสอดคล้องกับระดับความรู้ ของนักเรียน ระยะเวลา และสภาพสังคม อีกทั้งเนื้อหาที่ครูกำหนดมีความทันสมัย สามารถนำไปใช้ได้จริง มีความครบถ้วนสมบูรณ์ มีการลำดับเนื้อหาจากง่ายไปยาก เน้นทักษะกระบวนการสอน และมีความสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งหมายถึงการที่ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา เวลา และวิธีการสอน อีกทั้งครูยังมีการเตรียมสอน มีการแจ้งจุดประสงค์ก่อนสอน สอนเนื้อหาเป็นลำดับต่อเนื่อง กระตุ้นให้นักเรียนได้คิดอย่างเสรีและมีส่วนร่วมในการสอน มีแบบฝึกหัดเสริม และมีการสอนซ่อมเสริม การใช้สื่อการสอน ซึ่งหมายถึง การที่ครูสามารถใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์และเนื้อหาและเหมาะสมกับบริบทของห้องเรียน อีกทั้งครูยังมีการใช้สื่อที่ทันสมัยและหลากหลายที่สามารถดึงดูดและกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้และความคิดสร้างสรรค์ในตัวนักเรียน มีการแนะนำแหล่งสื่อและการประยุกต์ใช้สื่อทั้งในและนอกห้องเรียน และการวัดและประเมินผล ซึ่งหมายถึงการที่ครูสามารถวัดและประเมินผลผู้เรียนโดยใช้วิธีการหลากหลายและครอบคลุมจุดประสงค์และเนื้อหา อีกทั้งครูยังมีการประเมินก่อนและหลังการสอน มีการแจ้งหลักเกณฑ์ในการประเมินแก่นักเรียน มีการประเมินจากการปฏิบัติจริงและจากแฟ้มสะสมงาน มีการจัดให้ผู้เรียนได้ประเมินผลตนเอง มีการติดตามผลการประเมิน และมีการนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

อย่างไรก็ตาม การที่ผู้วิจัยได้กำหนดตัวแปรเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพิ่มเติมลงในกรอบการวิจัยนี้ เพื่อใช้ประกอบการตอบวัตถุประสงค์การวิจัย (ข้อที่ 3 และ 4) และปัญหาการวิจัย (ข้อที่ 3) อันได้แก่ ตัวแปรเพศ ประสบการณ์การสอน และประเภทของโรงเรียน เพราะต้องการที่จะสำรวจ

(Explore) ว่า ตัวแปรดังกล่าวนี้มีผลต่อประสิทธิภาพการสอนหรือไม่ โดยตั้งอยู่บนสมมติฐานว่า การที่ครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (บริบทปัจจุบัน) มีทั้งที่เป็นผู้ชายและผู้หญิง มีทั้งที่มีประสบการณ์การสอน (ระยะเวลาที่สอน) มากน้อยต่างกัน และมีทั้งที่สอนอยู่ในโรงเรียนที่ได้รับงบประมาณจากรัฐที่แตกต่างกัน น่าจะมีผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงสหสัมพันธ์ประเภทใช้การวิเคราะห์ Multivariate Analysis แบบ Dependence Technique โดยใช้การวิเคราะห์ การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยมีรายละเอียด ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หน่วยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูสอนสามัญในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้จากการกำหนดร้อยละเชิงสัดส่วน โดยกำหนดจำนวนครูสอนสามัญ 10 คน จากแต่ละโรงเรียนในกลุ่ม 50 % (80 โรงเรียน) ที่ถูกเลือกตามสัดส่วน ของจำนวนโรงเรียนทั้งหมดที่อยู่ในแต่ละจังหวัดซึ่งมีทั้งหมด 160 โรงเรียน (ปัตตานี 69 โรงเรียน ยะลา 41 โรงเรียน นราธิวาส 50 โรงเรียน) ได้ขนาด กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 800 คน ส่วนการเลือกกลุ่มตัวอย่างได้ใช้วิธีการเลือก แบบสุ่มอย่างง่าย (Simple Sampling)

2. เครื่องมือและวิธีการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยนี้เป็นแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับผู้ตอบ แบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการสอน และประเภทของโรงเรียน มีลักษณะข้อคำถามแบบเลือกตอบและเติมคำในช่องว่าง ตอนที่ 2 และ 3

เป็นข้อคำถามแบบประมาณค่า 5 ตัวเลือกจากมากที่สุดถึงน้อยที่สุด เกี่ยวกับ ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนและประสิทธิภาพการสอน

ในการสร้างเครื่องมือได้ดำเนินการศึกษาวิธีการสร้างจากงานวิจัย ของเจเวียง ทองธรรมชาติ (2541) สมดี เพียรการค้า (2541) สุรศักดิ์ หอมอ่อน (2546) เกษม บุตรีดี (2548) พิกุล ถิตย์อำไพ (2548) ทวีศักดิ์ สุทธิปัญญาภรณ์ (2549) และศิริัญญา ศรีประมวล (2549) คัดเลือกตัวแปร และข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน 6 ตัวแปร คือ เจตคติต่อวิชาชีพ (11 ข้อคำถาม) เจตคติต่อวิชาที่สอน (10 ข้อคำถาม) คุณลักษณะของความเป็นครู (8 ข้อคำถาม) ความสามารถทางวิชาการ (9 ข้อคำถาม) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (15 ข้อคำถาม) และความสัมพันธ์ ระหว่างครูกับนักเรียน (8 ข้อคำถาม) รวมตัวชี้วัดปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การสอนทั้งหมด 61 ข้อคำถาม และได้ตัวแปรเกี่ยวกับประสิทธิภาพการสอน 5 ตัวแปร คือ การกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา (13 ข้อ คำถาม) การกำหนดเนื้อหาวิชา (10 ข้อคำถาม) การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน (11 ข้อคำถาม) การใช้สื่อการสอน (9 ข้อคำถาม) และการวัดและ การประเมินผล (12 ข้อคำถาม) รวมตัวชี้วัดประสิทธิภาพการสอนทั้งหมด 55 ข้อคำถาม โดยได้ทำการนิยามตัวแปรแต่ละตัวเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ด้วยการ วิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (IC) ของโรวินेलลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli & Hambleton) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531, 124) ซึ่งผลการวิเคราะห์ พบว่า ข้อคำถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.6 ขึ้นไป ซึ่งถือว่ามีความ เที่ยงตรงเชิงเนื้อหา อย่างไรก็ตาม ได้ทำการเพิ่มและตัดข้อความตามขอ แนะนำของผู้เชี่ยวชาญโดยการเพิ่มข้อคำถามตัวแปรคุณลักษณะของความ เป็นครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน และตัดข้อคำถามตัวแปรแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเนื่องจากความ ซ้ำซ้อน จากนั้นนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างครูสอนสามัญใน โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามที่ไม่ได้ใช้ในการศึกษาจริง จำนวน 50 คน

ตรวจสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนแยกตามตัวแปร คือ เจตคติต่อวิชาชีพ เท่ากับ .647 เจตคติต่อวิชาที่สอน เท่ากับ .747 คุณลักษณะของความเป็นครู เท่ากับ .832 ความสามารถทางวิชาการ เท่ากับ .879 แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน เท่ากับ .932 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เท่ากับ .881 และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามประสิทธิภาพการสอนทั้งฉบับ เท่ากับ .976 หลังจากนั้นจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลจริงต่อไป ซึ่งประกอบด้วยตัวแปรปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอน จำนวน 6 ตัวแปร 62 ข้อคำถาม และตัวแปรประสิทธิภาพการสอน จำนวน 5 ตัวแปร 56 ข้อคำถาม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

จัดส่งหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม จากนั้นได้จัดอบรมผู้ช่วยวิจัยจำนวน 15 คน โดยชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีการจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่รับผิดชอบจังหวัดละ 5 คน ผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้แจกจ่ายและเก็บคืนแบบสอบถามจำนวน 800 ชุด ด้วยตนเอง การเก็บข้อมูลเริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2551 ถึง มกราคม 2552 รวมเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมด 2 เดือน ได้แบบสอบถามกลับคือทั้งหมด คิดเป็นอัตราส่วนความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เท่ากับร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์และการนำเสนอผลข้อมูล

วิเคราะห์ผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิตินำเสนอผลข้อมูล เพศ ประสบการณ์การทำงาน และประเภทของโรงเรียน ด้วยค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) นำเสนอผลข้อมูลระดับการรับรู้เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนและระดับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดน

ภาคใต้ ด้วยค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานโดยกำหนดเกณฑ์ การให้คะแนนโดยแบ่งค่าเฉลี่ยเป็นช่วงๆ จากน้อยที่สุดถึงมากที่สุด (1.00– 1.49 น้อยที่สุด 1.50–2.49 น้อย 2.50–3.49 ปานกลาง 3.50–4.49 มาก 4.50–5.00 มากที่สุด) (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, 100) และนำเสนอผล การวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการสอน (CV) ของ ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพ ได้แก่ เพศ (SEX) (กำหนดเป็นตัวแปรดัมมี่ ชาย=1 หญิง=0) ประสบการณ์การสอน (EXP) ประเภทของโรงเรียน (TYPE) (กำหนดเป็นตัวแปรดัมมี่ ประเภท 100%=1 ประเภท 60%=0) เจตคติต่อ วิชาชีพ (PV1) เจตคติต่อวิชาที่สอน (PV2) คุณลักษณะของความเป็นครู (PV3) ความสามารถทางวิชาการ (PV4) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (PV5) และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน (PV6) โดยการวิเคราะห์ถดถอย พหุคูณ (Multiple Regression) แบบใส่ตัวแปรพยากรณ์ทั้งหมด (Enter Method) เพื่อเสนอสมการตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดของประสิทธิภาพการสอน ของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

ผลการวิจัยและการอภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างได้แก่ เพศ ประสบการณ์ใน การสอน และประเภทของโรงเรียน ได้ใช้ค่าสถิติพื้นฐานในการนำเสนอผล ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย คิดเป็นร้อยละ 54.9 และ 45.1 ตามลำดับ กลุ่มตัวอย่างมากกว่าสองในสาม (ร้อยละ 81.1) เป็น ผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนอยู่ในช่วงเวลา 1-5 ปี ส่วนที่เหลือ (ประมาณ ร้อยละ 19) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ในการสอนมากกว่า 5 ปี และสัดส่วนของ กลุ่มตัวอย่างในโรงเรียนที่ได้รับเงินอุดหนุน 100% และ 60% ค่อนข้างใกล้เคียงกัน โดยกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนมาตรฐาน 15(1) ได้รับเงินอุดหนุน

100% คิดเป็นร้อยละ 46.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในโรงเรียนมาตรฐาน 15(1) ได้รับเงินอุดหนุน 60% คิดเป็นร้อยละ 53.3

2. ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน

ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน พบว่า ครูสามัญมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับปัจจัยด้านต่างๆ อยู่ในระดับมาก (ดูตาราง 2) โดยปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู โดยมีตัวบ่งชี้สูงสุดในระดับมากที่สุด ได้แก่ ครูต้องปฏิบัติตนให้เปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สองของนักเรียน และคนที่จะเป็นครูที่ดีได้ต้องมีใจรักในการสอนหนังสือและปานกลาง คือ ครูมีหน้าที่ดูแลนักเรียนเฉพาะในชั้นเรียนและโรงเรียน รองลงมาคือ ด้านคุณลักษณะของความเป็นครู โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ในอาชีพของตน การมีความตั้งใจในการสอน และการเคารพ สิทธิ หน้าที่ และความคิดเห็นของนักเรียน ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การแจ้งการสอนล่วงหน้าในกรณีที่ไม่สามารถเข้าสอนได้ตามเวลาที่กำหนด ด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่ามากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเสริมกำลังใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน การให้ความร่วมมือในการทำ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของระดับปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน

ปัจจัยด้านต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการรับรู้
1. เจตคติต่อวิชาชีพครู	4.25	0.44	มาก
2. เจตคติต่อวิชาที่สอน	3.84	0.45	มาก
3. คุณลักษณะของความเป็นครู	4.14	0.50	มาก
4. ความสามารถทางวิชาการ	3.95	0.55	มาก
5. แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน	3.56	0.75	มาก
6. ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน	4.01	0.60	มาก

กิจกรรมของนักเรียนทุกครั้ง และการยอมรับความแตกต่างของนักเรียน ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การหาโอกาสไปเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้านความสามารถทางวิชาการ โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่ามากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาที่สอนกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การปรับปรุงและค้นคว้าเนื้อหาและวิธีการสอนอยู่เสมอ และการมีความสามารถทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในวิชาที่ท่านสอน ส่วนข้อบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ การแนะนำหนังสืออ้างอิงประกอบการค้นคว้าของนักเรียน ด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ เห็นความสำคัญและคุณค่าของวิชาที่สอน และระดับปานกลาง คือ มีความรู้สึกเบื่อหน่ายในการสอนแต่ละครั้ง และวิชาที่สอนไม่สามารถที่จะปรับใช้ให้เข้ากับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้ และด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อความสำเร็จในการทำงาน ส่วนตัวบ่งชี้ที่เหลือทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนมีอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่เพียงพอ โรงเรียนมีหลักสูตรที่ชัดเจนในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน โรงเรียนมีการจัดนิทรรศการผลงานของครู โรงเรียนมีมาตรการเพื่อรักษาความปลอดภัยให้กับครูทุกคน และโรงเรียนมีสวัสดิการที่จำเป็นอย่างเพียงพอสำหรับครูทุกคน

การที่ผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยแต่ละด้านที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการอยู่ในระดับมากเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อพ่อแม่ เพื่อนบ้านและประเทศชาติ ตลอดจนเน้นให้ผู้เรียนมีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ ซุบฮฺยฺ และเราะซูล คือลย ปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา มีเหตุผลในการวินิจฉัยพิจารณาปัญหาต่างๆ โดยปราศจากความเชื่อที่มงาย มีความคิดสร้างสรรค์ และปรับปรุงพัฒนาตนเองต่อชุมชนและบ้านเมือง ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาจะสามารถพัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ เข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ตลอดจนเน้นการจัดกิจกรรมที่ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกให้เป็นคนดี มีความรู้ คู่คุณธรรม กระทำในสิ่งที่อัลลอฮ์ ชุบฮุข ทรงให้ปฏิบัติ และละเว้นในสิ่งที่อัลลอฮ์ ชุบฮุข ทรงห้าม ดังนั้น เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว การจัด การเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจึงต้องมีการจัด กระบวนการที่มีความสมบูรณ์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งครูผู้สอนซึ่งเป็นปัจจัย สำคัญที่จะส่งผลให้การเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความราบรื่นและมี ประสิทธิภาพ ทั้งนี้ อาจเป็นครูผู้สอนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่าง มีความคิดเห็นและคุณลักษณะของความเป็นครูซึ่งอยู่ภายใต้กรอบที่ศาสนา กำหนดด้วย ดังที่กรมวิชาการได้กล่าวถึงคุณลักษณะของครูผู้สอนอิสลาม ศึกษาไว้ 10 ประการ คือ มีสติจะ ใ่ว่างใจได้ เป็นผู้ถ่ายทอดที่ดี เป็นผู้ชาญฉลาด นอบน้อมต่อมตน ไม่เยอหยิ่งยะโส โอ้อวด มีขันติและมั่นคง ออกถื่น และให้อภัย เมตตาสงสาร รู้จักพอเพียงและพอใจในสิ่งที่มี และกล้าหาญ (กรมวิชาการ, 2546, 297-301) ด้วยเหตุนี้ ผลการวิจัยจึงพบว่าปัจจัยที่ส่งผล ต่อประสิทธิภาพการสอนซึ่งเกี่ยวกับครูผู้สอนเป็นส่วนใหญ่นั้น ได้แก่ เจตคติ ต่อวิชาชีพ เจตคติต่อวิชาที่สอน คุณลักษณะของความเป็นครู ความสามารถ ทางวิชาการ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับ นักเรียนจึงอยู่ในระดับมาก

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาระดับค่าเฉลี่ยเป็นรายปัจจัยสามารถนำผล การวิเคราะห์ประเด็นสำคัญๆ มาอภิปรายได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาชีพครู พบว่า มีตัวบ่งชี้อยู่ใน ระดับมากที่สุด ได้แก่ ครูต้องปฏิบัติตนให้เปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สองของ นักเรียน และคนที่จะเป็นครูที่ดีได้ต้องมีใจรักในการสอนหนังสือ และระดับ ปานกลาง คือ ครูมีหน้าที่ดูแลนักเรียนเฉพาะในชั้นเรียนและโรงเรียน เหตุที่ เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าด้วยคุณลักษณะของความเป็นครูที่ได้กำหนดไว้ ทั้งที่เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น จรรยาบรรณวิชาชีพครู หรือที่กำหนดโดย ค่านิยมของสังคมนั้น ที่ได้เปรียบเทียบโรงเรียนไว้เปรียบเสมือนบ้านหลัง ที่สองของนักเรียน เพราะนักเรียนได้ใช้เวลาอยู่ในโรงเรียนเพื่อทำกิจกรรม

การเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ โดยจะอยู่ที่บ้านแค่ช่วงเช้า ช่วงเย็น หรือ ช่วงที่โรงเรียนปิด ซึ่งโรงเรียนบางแห่งก็ได้รับนักเรียนมาพักที่โรงเรียนเลย นั่นหมายถึง นักเรียนต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียน ดังนั้น เมื่อโรงเรียน เปรียบเสมือนบ้านหลังที่สอง ครูก็เปรียบเสมือนพ่อแม่คนที่สองของนักเรียน เช่นเดียวกัน ส่วนการมีใจรักในงานสอนนั้นย่อมเกิดกับครูทุกคน เพราะ การสอนถือเป็นงานหลักของอาชีพครูอยู่แล้วไม่จำเป็นโรงเรียนของรัฐหรือ โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ส่วนความคิดเห็นที่อยู่ในระดับปานกลาง คือ ครูมีหน้าที่ดูแลนักเรียนเฉพาะในชั้นเรียนและโรงเรียน นั่นอาจเป็น เพราะว่าการที่จะเป็นครูที่ดีนั้นจะต้องรับผิดชอบดูแลนักเรียนทั้งตอนที่อยู่ใน โรงเรียนและอยู่นอกโรงเรียนด้วย จึงเป็นการแสดงทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ครู ดังที่ เกษม บุตรดี (2548, 65) ได้กล่าวไว้ว่า ทัศนคติต่อวิชาชีพครูเป็น ตัวแปรสำคัญตัวหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ทั้งนี้ เพราะการที่จะ กระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดให้เป็นผลสำเร็จด้วยดีนั้น จะต้องมีความรู้ ทักษะ และ ศรัทธาต่อสิ่งนั้นเป็นอย่างดี ซึ่งการศรัทธาในที่นี้หมายถึงผลรวมของการ ประเมินความเชื่อที่บุคคลมีต่อสิ่งนั้น คือ มีความรู้สึกสำนึกชมชอบและ ผูกพันในสิ่งนั้นๆ ความศรัทธานี้มีความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของบุคคล บุคคลใดแม้จะมีความรู้ความสามารถปานใดแต่หากไม่มีทัศนคติ ทางบวก ต่อวิชาชีพครูของตนแล้วย่อมทำหน้าที่ของตนในอาชีพนั้นๆ ได้ไม่ดีเท่า บุคคลที่มีทัศนคติทางบวกต่อวิชาชีพครู

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านคุณลักษณะของความเป็นครู พบว่า ตัวบ่งชี้ ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การมีความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่ในอาชีพ ของตน การมีความตั้งใจในการสอน และการเคารพ สิทธิ หน้าที่ และความ คิดเห็นของนักเรียน ส่วนข้อบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การแจ้งงดสอน ล่วงหน้าในกรณีที่ไม่สามารถเข้าสอนได้ตามเวลาที่กำหนด เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งมีกรอบการ ประพฤติปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักคำสอนของศาสนาอิสลามอยู่เดิมแล้วนั้น ย่อมจะมีคุณลักษณะของการเป็นครูที่ดีอยู่ด้วยทั้ง ความซื่อสัตย์ ความตั้งใจ

ในการสอน ซึ่งล้วนแสดงถึงการรักษาอามานะฮฺ (ความรับผิดชอบที่ต้องถูกตรวจสอบจากพระเจ้า คือ อัลลอฮฺ ซุบฮฺ) ซึ่งเป็นสิ่งที่มุสลิมทุกคนต้องรักษาไว้อย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับคุณลักษณะของครูผู้สอนอิสลามศึกษาที่กรมวิชาการ (2546, 297-301) ได้กำหนดไว้ 10 ประการดังได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ส่วนการแจ้งงดสอนล่วงหน้าในกรณีที่ไม่สามารถเข้าสอนได้ตามเวลาที่กำหนดซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดนั้น อาจเป็นเพราะว่าการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนั้น อยู่ในรูปแบบของความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างเป็นกันเองระหว่างครูกับลูกศิษย์จึงเกิดความยึดหยุ่นในเรื่องของเวลาบ้าง แต่ก็ไม่ได้ทำให้การเรียนการสอนเกิดความเสียหาย

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน พบว่าตัวบ่งชี้ที่มีค่ามากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การเสริมกำลังใจให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการเรียน การให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมของนักเรียนทุกครั้ง และการยอมรับความแตกต่างของนักเรียน ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การหาโอกาสไปเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าด้วยรากฐานความเป็นมาของการก่อตั้งโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนั้นมาจากสถาบันศึกษาปอเนาะ ดังนั้นรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียนนั้นย่อมมีความสนิทสนมและมีการปฏิสัมพันธ์กันในระดับมากเป็นปกติ ทั้งนี้ ยังอาจส่งผลต่อเนื่องไปถึงการให้ความร่วมมือและการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียนด้วย ยิ่งไปกว่านั้นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เป็นที่รวมของนักเรียนที่มาจากที่ต่างๆ ทำให้เกิดความหลากหลายหรือความแตกต่างทั้งในเรื่องของภาษาและวัฒนธรรม อีกทั้ง นักเรียนที่เรียนอยู่ในโรงเรียนเหล่านี้ ส่วนใหญ่แล้วไม่ได้ผ่านระบบการสอบคัดเลือก ทำให้นักเรียนมีพื้นฐานความรู้ที่แตกต่างกันมาก จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามต่างเข้าใจถึงความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนเป็นอย่างดี ส่วนข้อค้นพบที่ว่าหาโอกาสไปเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมออยู่ในระดับต่ำนั้น อาจเป็นเพราะครูอาจมีความคิดว่า

หน้าที่ความรับผิดชอบหลักของครูคือการสอน ส่วนการดูแลสอดส่องความเป็นอยู่หรือพฤติกรรมของนักเรียนนั้นเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหาร ดังนั้น ครูส่วนใหญ่จึงไม่ได้ให้ความสำคัญต่อเรื่องดังกล่าวนี้มาก

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความสามารถทางวิชาการ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่ามากที่สุด 3 อันดับแรก ได้แก่ การแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาวิชาที่สอนกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน การปรับปรุงและค้นคว้าเนื้อหาและวิธีการสอนอยู่เสมอ และการมีความสามารถทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในวิชาที่สอน ส่วนข้อบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยนต่ำสุดได้แก่ การแนะนำหนังสืออ้างอิงประกอบการค้นคว้าของนักเรียน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า จากเดิมที่โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเคยเป็นสถาบันศึกษาปอเนาะ ซึ่งได้จัดการศึกษาเพื่อสนองความต้องการของคนในชุมชน ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลาม หรือแม้กระทั่งความรู้ที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้นั้น ได้เปลี่ยนมาเป็นการจัดการศึกษาที่ถูกกำหนดโดยหลักสูตร มาตรฐาน และตัวชี้วัดต่างๆ เพื่อเป็นการประกันว่าโรงเรียนจะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และคุณภาพ สามารถสร้างผลผลิตได้ตามที่หลักสูตรกำหนด ดังกล่าวนี้อาจเป็นเหตุที่ทำให้ครูจำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถทางวิชาการหรือมีสมรรถนะทางการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากในห้องเรียนสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ความสามารถในการปรับปรุงและค้นคว้าเนื้อหาและวิธีการสอนอยู่เสมอ และความสามารถในการทำให้นักเรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในวิชาที่สอน ทั้งนี้ เพราะระบบการศึกษาในปัจจุบันมีความแตกต่างจากอดีต การเปลี่ยนแปลงของโลกตลอดจนการไหลบ่าของกระแสวัฒนธรรม เทคโนโลยี และองค์ความรู้สมัยใหม่ ทำให้ครูมีความจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อให้เท่าทันอยู่ตลอดเวลา ส่วนข้อค้นพบที่ว่า การแนะนำหนังสืออ้างอิงประกอบการค้นคว้าของนักเรียนอยู่ในระดับต่ำนั้น อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนโดยส่วนใหญ่มีปัญหาด้านงบประมาณไม่เพียงพอในการที่จะจัดสรรเพื่อการพัฒนาด้าน

ปัจจัยเกื้อหนุนทางการเรียนการสอนโดยเฉพาะห้องสมุด ทำให้ทั้งครูและนักเรียนไม่สามารถที่จะใช้ประโยชน์จากห้องสมุดซึ่งเป็นแหล่งศึกษานอกเวลาเรียนได้ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้การแนะนำหนังสืออ้างอิงประกอบการค้นคว้าของนักเรียนไม่ได้เป็นไปตามที่ควรจะเป็นในกระแสของการปฏิรูปการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านเจตคติต่อวิชาที่สอน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ เห็นความสำคัญและคุณค่าของวิชาที่สอน และระดับปานกลาง คือ มีความรู้สึกเบื่อหน่ายในการสอนแต่ละครั้ง และวิชาที่สอนไม่สามารถที่จะปรับใช้ให้เข้ากับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้ เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าการที่จะประกอบอาชีพครูได้นั้นต้องผ่านกระบวนการการศึกษาหรือการฝึกอบรมในแต่ละสาขาวิชาที่จะทำการสอน ซึ่งแต่ละคนมีความต้องการและความถนัดแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อได้ตัดสินใจเลือกที่จะศึกษาในสาขาวิชาชีพครูแล้ว ไม่ว่าจะสาขาวิชาใดก็แล้วแต่ จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญและคุณค่าต่อวิชาที่ศึกษา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ต้องมีความรักในสาขาวิชาที่เลือกเรียน มิเช่นนั้นแล้ว การที่จะเห็นถึงความสำคัญและคุณค่าของวิชาที่สอนย่อมเป็นไปได้ยาก ส่วนข้อค้นพบที่ว่า ครูมีความรู้สึกเบื่อหน่ายในการสอนและวิชาที่สอนไม่สามารถที่จะปรับใช้ให้เข้ากับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้อยู่ในระดับปานกลาง เป็นการบ่งชี้ถึงปรากฏการณ์ที่ควรพึงตระหนักไว้ แม้ตัวบ่งชี้ดังกล่าวนี้จะมีลักษณะเป็นตัวบ่งชี้เชิงลบ ซึ่งต้องตีความหมายเชิงกลับกัน แต่การที่ได้คะแนนระดับปานกลางย่อมหมายความว่าอาจมองได้ทั้งในมิติที่เป็นบวกและลบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับบริบทและข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งหากมองในแง่บวก อาจตีความหมายได้ว่า ครูมีแนวโน้มที่จะไม่มีความรู้สึกเบื่อหน่ายในการสอนและวิชาที่สอน อาจสามารถที่จะปรับใช้ให้เข้ากับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้ และหากมองในแง่ลบก็อาจตีความในทางกลับกัน คือ ครูมีแนวโน้มที่จะมีความรู้สึกเบื่อหน่ายในการสอนและวิชาที่สอนอาจไม่สามารถที่จะปรับใช้ให้เข้ากับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้ อย่างไรก็ตาม เจตคติไม่ใช่เป็นสิ่งที่มั่นคงแน่นอน

ตลอดไป อาจมีการเปลี่ยนแปลงได้ เจตคตินั้นสามารถที่จะเปลี่ยนแปลงได้ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้อาจเกิดจากอิทธิพลภายในและภายนอกได้

และผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ โรงเรียนส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อความสามัคคีในการทำงาน ส่วนข้อบ่งชี้ที่เหลือทั้งหมดมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนมีอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนที่เพียงพอ โรงเรียนมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน โรงเรียนมีการจัดนิทรรศการผลงานของครู โรงเรียนมีมาตรการเพื่อรักษาความปลอดภัยให้กับครูทุกคน และโรงเรียนมีสวัสดิการที่จำเป็นอย่างเพียงพอสำหรับครูทุกคน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเดิมเคยเป็นสถาบันศึกษาปอเนาะที่มีการบริหารงานในระบบครอบครัวที่มีความสนิทสนมเป็นกันเอง ปัจจุบันลักษณะดังกล่าวนี้ยังคงมีอยู่ โดยโรงเรียนส่งเสริมการทำงานเป็นทีมเพื่อความสามัคคีในการทำงาน นอกจากนี้การทำงานเป็นทีมถือเป็นองค์ประกอบหนึ่งของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพเป็นกระบวนการส่งเสริมให้บุคลากรในโรงเรียนได้มีส่วนร่วมในการคิดวางแผน แก้ปัญหา ดังนั้น การร่วมปรึกษาหารือในทุกกิจกรรมที่เกี่ยวข้องถือเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ยิ่งไปกว่านั้น อิสลามได้ส่งเสริมรูปแบบการทำงานที่ต้องมีการปรึกษาหารือต่อกัน และให้ถือว่าการทำงานในรูปแบบดังกล่าวนี้เป็นสิ่งจำเป็นและมีความเกี่ยวข้องกับคำสั่งใช้ของพระเจ้า (อัลลอฮ์ ซุบฮัน) โดยตรง อย่างไรก็ตาม การที่ครูมีความเห็นในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน หลักเกณฑ์ในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน การจัดนิทรรศการผลงานของครู มาตรการรักษาความปลอดภัยให้กับครู และสวัสดิการครู อยู่ในระดับปานกลางนั้น อาจอธิบายได้ว่า ในสภาพการณ์ที่เป็นปัจจุบัน ครูอาจมองว่าโรงเรียนยังไม่สามารถที่จะจัดการสนับสนุนหรือส่งเสริมในเรื่องดังกล่าวนี้ได้ เพราะโรงเรียนยังคงมีข้อจำกัดในเรื่องของความพร้อมด้านงบประมาณ จึงส่งผลทำให้ความพยายามในการผลักดันปัจจัยจูงใจดังกล่าวนี้ไปสู่ครูจึงเป็นไปอย่างจำกัด

3. ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการสอน

ผลการวิเคราะห์ระดับประสิทธิภาพการสอนของครูในภาพรวมของทุกองค์ประกอบและภาพรวมของแต่ละองค์ประกอบของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา การกำหนดเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและการวัดและการประเมินผล พบว่า ครูได้ปฏิบัติตามองค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนด้านต่างๆ ดังกล่าวนี้ ในภาพรวมของทุกองค์ประกอบอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาภาพรวมของระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 องค์ประกอบ (ดูตาราง 3) โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ องค์ประกอบด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ กำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา ivo อย่างชัดเจน จุดประสงค์ของการสอนแต่ละหัวข้อเรื่องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา และแต่ละจุดประสงค์มีเกณฑ์การให้คะแนนและเวลาเรียนตามความสำคัญของเนื้อหา ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จุดมุ่งหมายที่กำหนดสามารถวัดและประเมินผลได้ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สอดแทรก

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

องค์ประกอบประสิทธิภาพการสอน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1. การกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา	3.98	0.58	มาก
2. การกำหนดเนื้อหาวิชา	3.93	0.57	มาก
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	3.95	0.56	มาก
4. การใช้สื่อการสอน	3.80	0.70	มาก
5. การวัดและการประเมินผล	3.90	0.62	มาก
ภาพรวม	3.92	0.54	มาก

การอบรมและตักเตือนในเรื่องความประพฤติแก่นักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนและมีแบบฝึกหัดเสริมทักษะ และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า การกำหนดเนื้อหาวิชา โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เนื้อหาที่นำเสนอมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียน เนื้อหาที่นำมาสอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้จริงได้ และมีการเรียงลำดับเนื้อหาที่ง่ายไปยังเนื้อหาที่ยาก และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ การวัดและประเมินผล โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตรวจงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและชี้แจงข้อผิดพลาดของนักเรียนให้ทราบหลังเสร็จสิ้นการตรวจทุกครั้ง ติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และประเมินผลการเรียนของนักเรียนจากการปฏิบัติจริง ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ประเมินได้ครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้ การใช้สื่อการสอน โดยตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ แนะนำหนังสือหรือแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างเหมาะสม ใช้สื่อการสอนที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นสื่อการสอน

การผลการวิเคราะห์ภาพรวมระดับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา การกำหนดเนื้อหาวิชา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อและการวัดและการประเมินผลอยู่ในระดับมากเช่นนี้นั้น อาจอธิบายได้ว่าครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อประสิทธิภาพการสอน ซึ่งผลจากการวิจัยนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถในการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชาได้ตรงชัดเจน ครอบคลุม และสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรและเนื้อหาความสามารถในการกำหนดเนื้อหาที่ใช้สอนได้อย่างสอดคล้องกับระดับ

ความรู้ ระยะเวลา สภาพสังคม เน้นทักษะกระบวนการ ความทันสมัย การนำไปใช้ ความยากง่าย ความสมบูรณ์ถูกต้อง และความสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ ความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมทั้งด้านเนื้อหา เวลา กลวิธีการสอน และเทคนิคต่างๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนการสอน ความสามารถในการใช้สื่อการสอนให้มีความเหมาะสมหลากหลาย สอดคล้องกับเนื้อหาและวิธีการสอน รวมถึงการประยุกต์ใช้สื่อการสอน ทั้งนี้ เพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด และความสามารในการวัดและการประเมินผลผู้เรียน โดยใช้วิธีการที่เหมาะสมหลากหลายและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่กำหนด ทั้งนี้ เพื่อนำผลการประเมินมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ประสิทธิภาพการสอนในแต่ละองค์ประกอบอยู่ในระดับมากทั้ง 5 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ องค์ประกอบด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา รองลงมาคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การกำหนดเนื้อหาวิชา การวัดและประเมินผล และการใช้สื่อการสอน ตามลำดับ โดยมีผลการวิเคราะห์ประเด็นสำคัญๆ ในแต่ละด้านที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามองค์ประกอบด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชา พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสามอันดับแรก ได้แก่ กำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชาไว้อย่างชัดเจน จุดประสงค์ของการสอนแต่ละหัวข้อเรื่องสอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา และแต่ละจุดประสงค์มีเกณฑ์การให้คะแนนและเวลาเรียนตามความสำคัญของเนื้อหา ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ จุดมุ่งหมายที่กำหนดสามารถวัดและประเมินผลได้ เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจอธิบายได้ว่าการที่ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูด้านการกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์รายวิชาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้น อาจเป็นเพราะว่าเรื่องดังกล่าวนี้เป็นหน้าที่

ที่ครูผู้สอนทุกคนต้องรับผิดชอบและต้องปฏิบัติทุกคน โดยจะต้องกำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้ของแต่ละวิชา ที่สำคัญยิ่งครูจะต้องมีความเข้าใจในจุดมุ่งหมาย ซึ่งหมายรวมถึงจุดมุ่งหมายทางการศึกษา จุดมุ่งหมายของรายวิชาหรือวิชา และจุดมุ่งหมายของบทเรียนเฉพาะ มิฉะนั้นแล้วการอธิบายเรื่องราวต่างๆ ก็ไม่มีทิศทาง ผลสำเร็จในบทเรียนก็เกิดขึ้นยาก (ชาญชัย อาจินสมาจาร, 2547) และการที่ครูได้ให้ความสำคัญและความตระหนักตลอดจนการดำเนินการอย่างจริงจังในเรื่องดังกล่าวนี้ได้ส่งผลทำให้ครูสามารถกำหนดจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ของรายวิชาได้อย่างอย่างชัดเจน ครูสามารถกำหนดจุดประสงค์ของการสอนแต่ละหัวข้อเรื่องได้สอดคล้องกับจุดประสงค์ของรายวิชา และแต่ละจุดประสงค์มีเกณฑ์การให้คะแนนและเวลาเรียนตามความสำคัญของเนื้อหา อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามยังคงมีปัญหาในเรื่องการวัดและประเมินผลเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของรายวิชา ซึ่งอาจเป็นเพราะการประเมินผลเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวนี้จำเป็นต้องมีความรู้ความสามารถในเรื่องของการวัดและประเมินผล และอาจเป็นไปได้ในบางโรงเรียนไม่มีการนิเทศติดตามและไม่มีกำหนดให้มีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวนี้อย่างจริงจัง

ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามองค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ สอดแทรกการอบรมและตักเตือนในเรื่องความประพฤติแก่นักเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอน และมีแบบฝึกหัดเสริมทักษะ และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ สอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจอธิบายได้ว่า การที่ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้น อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามตามความมุ่งหมายทั้งของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 และหลักสูตรอิสลามศึกษา พ.ศ. 2546 ซึ่งมีจุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความรู้ ทักษะ มีเจตคติที่ดี มีความศรัทธาต่ออัลลอฮ์ และเราะซูล ปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา มีเหตุผลในการวินิจฉัยพิจารณาปัญหาต่างๆ มีความคิดสร้างสรรค์ และปรับปรุงพัฒนาตนเอง จึงส่งผลทำให้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนั้นได้มีการสอดแทรกในเรื่องคุณธรรมจริยธรรม เพื่อเป็นการอบรมและตักเตือนในเรื่องความประพฤติให้กับนักเรียน ทั้งนี้ เพราะการที่จะเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทัศนะของอิสลามนั้น จำเป็นที่จะต้องมีความสมบูรณ์ทั้งในภาคปฏิบัติ ภาคศรัทธา และภาคคุณธรรมจริยธรรม ส่วนผลที่ว่าเปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนนั้น ถือเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่มีความสำคัญในปัจจุบัน ซึ่งเป็นไปตามหลักการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การที่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนนั้น นอกจากจะเป็นการสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่ช่วยให้เกิดความร่วมมือร่วมคิด ร่วมทำแล้ว ยังเป็นการช่วยให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน ทำให้ครูและนักเรียนมีความรักและเข้าใจซึ่งกันและกันมากขึ้น ซึ่งจะส่งผลดีต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ส่วนการกำหนดให้มีการจัดทำแบบฝึกหัดเสริมทักษะ อาจเป็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามค่อนข้างต่ำ ฉะนั้น การที่ครูได้กำหนดให้มีการจัดทำแบบฝึกหัดเสริมทักษะเป็นประจำจะเป็นการช่วยหนุนเสริมให้นักเรียนได้มีศึกษาด้วยตนเองและเป็นวิธีการแก้ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำรูปแบบหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า การจัดทำมีการเรียนซ่อมเสริมยังไม่ค่อยได้รับการปฏิบัติมากนัก อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้จัดการเรียนการสอนในสองหลักสูตรควบคู่กัน ดังนั้น จึงมีรายวิชาเรียนมาก การจัดทำมีเวลาเรียนซ่อมเสริมจึงอาจมีปัญหาและในบางกรณีก็ไม่สามารถที่จะจัดทำให้ได้ กระนั้นก็ตาม แม้โรงเรียนไม่สามารถที่จะจัดในเวลาเรียนปกติได้ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า การเรียนซ่อมเสริมจะไม่สามารถที่จะจัดในเวลาอื่นได้ เพราะการเรียนซ่อมเสริมโดยเฉพาะในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งโดยเฉพาะ

เมื่อครูไม่สามารถที่จะสอนเนื้อหาได้ครบตามที่หลักสูตรกำหนด

ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามองค์ประกอบด้านการกำหนดเนื้อหาวิชา พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ เนื้อหาที่นำเสนอมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียน เนื้อหาที่นำมาสอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้จริงได้ และมีการเรียงลำดับเนื้อหาที่ง่ายไปยังเนื้อหาที่ยาก และตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ เนื้อหาที่มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจอธิบายได้ว่า การที่ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูด้านการกำหนดเนื้อหาวิชาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้น อาจเป็นเพราะว่า ในการกำหนดเนื้อหาที่ใช้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามนั้น ได้กำหนดตามสาระและมาตรฐานของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 เป็นหลัก โดยแบ่งเป็นระดับประถมศึกษา ใช้เวลาเรียน 6 ปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ใช้เวลาเรียน 3 ปี และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ใช้เวลาเรียน 3 ปี (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545, 8) นอกจากนี้ โรงเรียนยังได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งโรงเรียนสามารถที่จะจัดเนื้อหาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพสังคมและวิถีชีวิตของชุมชน จึงอาจเป็นเหตุทำให้การกำหนดเนื้อหาเพื่อใช้ในการสอนมีความเหมาะสมกับระดับความรู้ของนักเรียน ยิ่งไปกว่านั้นเนื้อหาที่ใช้สอนนั้นยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้จริงได้ และในการจัดการเรียนการสอนนั้นได้มีการเรียงลำดับเนื้อหาที่ง่ายไปยังเนื้อหาที่ยาก ดังกล่าวนี้นี้เป็นการแสดงให้เห็นว่า โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้มีการจัดเนื้อหาตามหลักสูตรโดยมีการคำนึงถึงช่วงอายุ ระดับความสามารถของผู้เรียน ความยากง่ายของเนื้อหา และเน้นการนำเนื้อหาความรู้ไปใช้ได้จริง อย่างไรก็ตาม ในประเด็นของการเชื่อมโยงเนื้อหาให้มีความสัมพันธ์กับวิชาอื่นๆ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยที่สุดนั้น อาจอธิบายได้ว่า เป็นเพราะความหลากหลายในรายวิชาที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอน การที่ครูจะสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาที่มีความสัมพันธ์ไปยังวิชาอื่นได้นั้นต้องอาศัยประสบการณ์ และความรอบรู้ในสาขาวิชาเหล่านั้น ซึ่งในส่วนนี้ประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนและ

การศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมของครูสามารถช่วยได้หากได้รับการพัฒนาและส่งเสริมอย่างต่อเนื่อง

ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติการองค์ประกอบด้านการวัดและประเมินผล พบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ ตรวจงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและชี้แจงข้อผิดพลาดของนักเรียนให้ทราบหลังเสร็จสิ้นการตรวจทุกครั้ง ติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และประเมินผลการเรียนของนักเรียนจากการปฏิบัติจริง ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ประเมินได้ครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้ เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจอธิบายได้ว่า การที่ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูด้านการการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้น อาจเป็นเพราะว่าครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามได้ให้ความสำคัญในเรื่องการวัดและประเมินผล ทั้งนี้ เพราะการวัดและประเมินผลนอกจากจะช่วยทำให้ครูได้ทราบผลการสอนของตนและสามารถนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้นแล้ว ยังทำให้นักเรียนทราบถึงผลการเรียนของตน และทราบว่าตนมีความรู้ความเข้าใจในบทเรียนมากน้อยเพียงใด อันจะนำไปสู่แนวทางในการปรับปรุงตนเอง นอกจากนี้ การวัดและประเมินผลยังทำให้ทราบถึงสภาพที่แท้จริงของหลักสูตร โครงการสอน บันทึกการสอนว่าประสบปัญหาอย่างไรเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขได้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์, 2535, 166) ผลจากการที่ครูได้ตระหนักและให้ความสำคัญในเรื่องดังกล่าวนี้ ได้ส่งผลทำให้ครูได้ตรวจงานของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอและได้ชี้แจงข้อผิดพลาดของนักเรียนให้ทราบหลังเสร็จสิ้นการตรวจทุกครั้ง นอกจากนี้ ครูยังได้ติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ และประเมินผลการเรียนของนักเรียนจากการปฏิบัติจริง ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนสามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะการประเมินผลการเรียนที่ใช้รูปแบบของการปฏิบัติจริง ซึ่งจะทำให้มั่นใจได้ว่านักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

อย่างไรก็ตาม ในของส่วนการประเมินได้ครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้ทั้งหมด ซึ่งมีระดับค่าเฉลี่ยต่ำสุดนั้น อาจเป็นเพราะว่าครูอาจจะยังขาดความรู้และทักษะในเรื่องของการประเมินในด้านดังกล่าวนี้ ยิ่งไปกว่านั้นการที่จะสามารถประเมินได้ครอบคลุมเนื้อหาการเรียนรู้ทั้งหมดต้องใช้ทั้งความสามารถและเวลาจึงสามารถทำให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติตามองค์ประกอบด้านการใช้สื่อการสอนพบว่า ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ แนะนำหนังสือหรือแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมได้อย่างเหมาะสม ใช้สื่อการสอนที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา ส่วนตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นสื่อการสอน เหตุที่เป็นเช่นนี้ อาจอธิบายได้ว่าการที่ผลการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูด้านการใช้สื่อการสอนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากนั้น อาจเป็นเพราะว่าในภาวะการณ์ปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของการปฏิรูประบบการเรียนการสอนแนวใหม่โดยเน้นและให้ความสำคัญต่อสื่อการเรียนการสอน ดังนั้น ครูจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความสามารถและทักษะในการใช้สื่อการสอน เพราะสื่อการสอนเปรียบได้กับมือที่สามของครู สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องช่วยเสริมให้การสอนมีความน่าสนใจ ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น และสามารถจดจำได้นาน (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2546, 187) ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้ครูสามารถที่จะแนะนำหนังสือหรือแหล่งค้นคว้าเพิ่มเติมให้กับนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ครูสามารถใช้สื่อการสอนที่สามารถช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ และที่สำคัญยิ่งครูสามารถใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา อย่างไรก็ตาม การที่ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า การใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเป็นสื่อการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามมีระดับค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจอธิบายได้ในสองลักษณะลักษณะแรก ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามอาจจะยังขาดความรู้และความชำนาญในการใช้สื่อสมัยใหม่เหล่านี้เช่น คอมพิวเตอร์ วีดีโอ หรือสื่อ

มัลติมีเดียต่างๆ ลักษณะที่สอง โรงเรียนบางโรงเรียนไม่สามารถที่จะจัดสื่อทันสมัยดังกล่าวนี้มาใช้เพื่อการเรียนการสอนเพราะไม่มีงบประมาณที่สามารถจัดสรรเพื่อการดังกล่าวนี้ได้ อย่างไรก็ตาม โรงเรียนจำเป็นที่จะต้องส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาด้านความรู้และทักษะในการใช้สื่อการสอนสมัยใหม่ และต้องจัดหาสื่อดังกล่าวมาใช้เพื่อการเรียนการสอนอย่างพอเพียงเพื่อประโยชน์ต่อตัวครูและตัวผู้เรียน

4. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนกับประสิทธิภาพการสอน

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้และสมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนพบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ประสิทธิภาพการสอนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ .842 โดยตัวแปรปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนทั้งหมดสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ร้อยละ 70.9 ($R^2 = .709$) มีค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ที่ปรับแก้แล้ว (Adjusted R^2) = .705 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ (S.E._{est}) เท่ากับ .29564 ดังรายละเอียดค่าสถิติปรากฏในตาราง 4

โดยที่ปัจจัยด้านคุณลักษณะของความเป็นครู ความสามารถทางวิชาการ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ซึ่งเรียงลำดับตามค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยจากมากไปหาน้อย คือ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ($t = 12.693$) ความสามารถทางวิชาการ ($t = 9.820$) แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ($t = 9.971$) คุณลักษณะของความ

ตาราง 4 ความแปรปรวนของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณในการพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้

Source of Variance	SS	df	MS	F
Regression	166.008	9	18.445	211.030***
Residual	68.264	781	.087	

$R = .842$ $R^2 = .709$ $R^2_{adj} = .705$ $SE_{est} = .29564$

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

เป็นครู ($t = 3.343$) ส่วนปัจจัยด้านเพศ (SEX) ประสบการณ์สอน (EXP) ประเภทของโรงเรียน (TYPE) เจตคติต่อวิชาชีพครู (PV1) เจตคติต่อวิชาที่สอน (PV2) ไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนได้ ดังรายละเอียดค่าสถิติปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวพยากรณ์ (B) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัมประสิทธิ์ของการพยากรณ์ (R^2) ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (SE_{est}) ค่าคงที่ของสมการตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (a)

ตัวพยากรณ์	B	SE_{bj}	t
เพศ (SEX)	.019	.021	.908
ประสบการณ์สอน (EXP)	-.002	.003	-.605
ประเภทของโรงเรียน (TYPE)	-.022	.023	-.968
เจตคติต่อวิชาชีพครู (PV1)	.004	.028	.143
เจตคติต่อวิชาที่สอน (PV2)	.017	.032	.534
คุณลักษณะของความเป็นครู (PV3)	.113	.034	3.343***
ความสามารถทางวิชาการ (PV4)	.281	.029	9.820***
แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน (PV5)	.174	.018	9.791***
ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน (PV6)	.335	.026	12.693***

$a = .306$ $R = .842(a)$ $R^2 = .709$ $R^2_{adj} = .705$ $SE_{est} = .295$

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

และได้สมการพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามเมื่อใช้ปัจจัยด้านต่างๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอน ดังนี้

$$\begin{aligned} \hat{Y} = & .306 + .019 (\text{SEX}) - .002 (\text{EXP}) - .022 (\text{TYPE}) + .004 (\text{PV1}) \\ & + .017 (\text{PV2}) + .113 (\text{PV3}) + .281 (\text{PV4}) + .174 (\text{PV5}) + .335 \\ & (\text{PV6}) \end{aligned}$$

ข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ความสามารถทางวิชาการ แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน และคุณลักษณะของความเป็นครู มีความสัมพันธ์หรือสามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยองค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนเป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุด เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจอธิบายได้ว่า ตัวแปรดังกล่าวนี้มีนัยเชิงพฤติกรรมที่สามารถชี้วัดได้ จึงมีความเกี่ยวข้องหรือมีผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู โดยจะเห็นได้ว่ายิ่งครูได้แสดงพฤติกรรมในลักษณะดังกล่าวนี้มากเท่าไร ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับสัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนด้านการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การทำกิจกรรม และการมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ความสามารถทางวิชาการของครู ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางวิชาการของครูในด้านความรู้เฉพาะและความรู้ทั่วไปที่สัมพันธ์กับเนื้อหาที่สอน วิทยาการสอน และการพัฒนาตนเองให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก แรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพลังกระตุ้นที่ทำให้ครูมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมและการเอื้ออำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการสอน การให้รางวัลและการชมเชย การดูงานนอกสถานที่ สวัสดิการ การได้รับเกียรติและเป็นที่ยอมรับ ความก้าวหน้าในอาชีพ และความปลอดภัย และคุณลักษณะของความเป็นครู ซึ่งเกี่ยวข้องกับความรักชอบต่อหน้าที่ ความวิริยะอุตสาหะ จริยธรรม และการอุทิศตนในการเป็นครู ก็จะมีส่งผล

ทำให้ประสิทธิภาพการสอนของครูในเรื่องที่เกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมาย และจุดประสงค์ของเนื้อหาวิชา การกำหนดเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียน การสอน การใช้สื่อการสอน และการวัดผลและประเมินผลมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การที่ผลการวิจัยได้ชี้ให้เห็นว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีที่สุดนั้น อาจเป็นเพราะการที่ครูมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีหรือ ได้ร่วมทำงานกับนักเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนถือเป็นการช่วยหนุนเสริมหรือก่อให้เกิดบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ที่ดี ส่งผลทำให้ครูมีความรักและความเข้าใจในตัวของผู้ลูกศิษย์มากขึ้น ทั้งนี้ ในบริบทของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม นักเรียนจะมาจากครอบครัวที่มีฐานะแตกต่างกัน มีทัศนคติต่อการเรียนที่แตกต่างกัน การที่ครูได้เข้าใจและได้สัมผัสในเรื่องเหล่านี้ กล่าวคือ มิติของความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยผ่านกระบวนการปฏิสัมพันธ์ ย่อมทำให้ครูมีความตระหนักในความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ในฐานะที่เป็นครูที่จะต้องทุ่มเทให้การสอน ซึ่งได้ส่งผลโดยตรงต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ข้อค้นพบดังกล่าวนี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษม บุตรดี (2548) ที่พบว่า ความสามารถทางวิชาการมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนคณิตศาสตร์ งานวิจัยของ พิกุล ถิตย์อำไพ (2548) ที่ได้พบว่า ปัจจัยเชิงสาเหตุที่สำคัญที่สุดและมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษามากที่สุด 4 อันดับแรก คือ สภาพเศรษฐกิจของครู ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน สุขภาพจิตของครู และปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน งานวิจัยของ ลัดดา จันทร์แสง (2537) ซึ่งพบว่า ส่วนหนึ่งของตัวประกอบสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ตามการประเมินโดยตนเอง ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน และตามการประเมินของนักเรียน ได้แก่ บุคลิกภาพของครูคณิตศาสตร์ และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน งานวิจัยของ พรรณวิภา เสาวเวียง (2549) ซึ่งพบว่า ส่วนหนึ่งของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนและบุคลิกลักษณะของครู งานวิจัยของ

สำเนียง ประนัดศรี (2549) ซึ่งพบว่า ส่วนหนึ่งของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียน บุคลิกภาพของครู และแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของครู งานวิจัยของ จีรพันธ์ พันธุ์ฉลาด (2551) ซึ่งพบว่า แรงจูงใจในการปฏิบัติงานเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี อย่างไรก็ตาม แม้งานวิจัยส่วนใหญ่ที่นำมาอ้างอิงในที่นี้ได้ทำกับครูคณิตศาสตร์ที่สอนอยู่ในโรงเรียนของรัฐ ซึ่งหากมองในบริบทย่อยย่อยแตกต่างจากบริบทของงานวิจัยนี้ แต่หากพิจารณาในบริบทใหญ่หรือระดับหน่วยงาน ซึ่งต่างก็เป็นสถาบันการศึกษาด้วยกัน ในกรณี ถือว่าอยู่ในบริบทเดียวกัน ดังนั้น ไม่ว่าจะเป็นครูสอนอะไรก็แล้วแต่ ความเป็นครูย่อมเป็สิ่งที่สามารถสรุปอ้างอิงกันได้

ส่วนข้อค้นพบของการวิจัยที่ว่า เพศ ประสบการณ์สอน ประเภทของโรงเรียน เจตคติต่อวิชาชีพครู และเจตคติต่อวิชาที่สอน ไม่มีความสัมพันธ์หรือไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ได้ชี้ให้เห็นว่า ไม่ว่าจะเป็นครูผู้ชายหรือครูผู้หญิง ไม่ว่าจะม่ีประสบการณ์การสอนที่แตกต่างกัน และ ไม่ว่าจะสอนอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน ก็ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ทั้งนี้ อาจอธิบายได้ว่า ประสิทธิภาพการสอนเป็นเรื่องของความสามารถในการสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู ซึ่งมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความรู้ความสามารถและความชำนาญของครูเป็นหลัก ดังนั้น ความเป็นครูผู้ชายหรือครูผู้หญิงจึงไม่อาจที่ใช้เป็นตัวชี้วัดความม่ีประสิทธิภาพการสอนได้ เช่นเดียวกับกับประเภทของโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็โรงเรียนที่ได้รับบอดหนุนการศึกษา 100% หรือ 60% ก็ไม่อาจที่จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนแต่อย่างใด ส่วนการที่ประสบการณ์สอนของครูม่ีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนของครู ดูเหมือนจะเป็ข้อค้นพบที่ขัดแย้งกับหลักแห่งความเป็นเหตุและผล ทั้งนี้ ครูที่มีประสบการณ์สอนมากน่าจะม่ีประสิทธิภาพในการสอน

มากกว่าครูมีประสบการณ์สอนน้อย อย่างไรก็ตาม ในกรณีข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยนี้อาจอธิบายได้ว่า ครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อาจขาดขวัญและกำลังใจและอาจขาดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้ผู้ที่มีประสบการณ์สอนมากน้อยต่างกันต่างอยู่ในสภาพเดียวกัน คือ อยู่ในสภาพที่ขาดการทุ่มเทให้กับอาชีพการสอนอย่างแท้จริงและมีความรู้อยู่ในระดับเดิม ส่งผลทำให้ไม่เกิดความแตกต่างในประสิทธิภาพระหว่างครูที่มีประสบการณ์แตกต่างกัน

ส่วนข้อค้นพบที่ว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูและเจตคติต่อวิชาที่สอน ไม่มีความสัมพันธ์หรือไม่สามารถพยากรณ์ประสิทธิภาพการสอนได้นั้น ถือได้ว่าเป็นข้อค้นพบที่ขัดแย้งกับข้อค้นพบที่ได้จากงานวิจัยที่มีอยู่โดยเฉพาะตัวแปรเจตคติต่อวิชาชีพครูและเจตคติต่อวิชาที่สอนซึ่งในงานวิจัยส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน ดังเช่น งานวิจัยของ สำเนียง ประนัตศรี (2549) ซึ่งได้พบว่า เจตคติต่อวิชาชีพครูเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู งานวิจัยของ เกษม บุตรดี (2548) ที่พบว่า เจตคติต่อวิชาที่สอนมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนคณิตศาสตร์ งานวิจัยของลัดดา จันท์แสง (2537) ซึ่งพบว่า หนึ่งในตัวประกอบสำคัญที่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ตามการประเมินโดยตนเองและตามการประเมินของนักเรียน ได้แก่ เจตคติต่อวิชาที่สอน เหตุที่เป็นเช่นนี้อาจอธิบายได้ว่า เนื่องจากเจตคติเป็นสิ่งนามธรรม เป็นสิ่งที่เกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ หรือความศรัทธาต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ดังจะเห็นได้ว่า ไม่ว่าจะ เป็นเจตคติต่อวิชาชีพครู ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อวิชาชีพครู ซึ่งแฝงอยู่ในแต่ละบุคคลและพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมใดๆ ต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการประกอบวิชาชีพครู หรือเจตคติต่อวิชาที่สอน ซึ่งเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิดที่มีต่อวิชาที่สอน ซึ่งแฝงอยู่ในแต่ละบุคคลและพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมใดๆ ต่อสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการสอนในรายวิชานั้นๆ ล้วนเป็นสิ่งที่มียู่ภายในตัวของครู จึงอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เจตคติต่อวิชาชีพครูและต่อวิชาที่สอนไม่มีผลโดยตรง

ต่อประสิทธิภาพการสอนโดยเฉพาะในบริบทของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามซึ่งมีความแตกต่างจากบริบทของงานวิจัยในอดีตที่กล่าวถึงอีกสาเหตุหนึ่งคาดว่าน่าจะเกิดจากคุณภาพของเครื่องมือวัด เพราะเจตคติเป็นการประเมินเกี่ยวกับความรู้สึกนึกคิดมากกว่าการรับรู้ที่เป็นจริง ดังนั้นความคลาดเคลื่อนซึ่งอาจเกิดจากการวัดนี้อาจส่งผลทำให้ตัวแปรดังกล่าวนี้ไม่ผลต่อประสิทธิภาพการสอน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่ได้ สามารถกำหนดเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้หรือปฏิบัติได้ดังนี้

1) จากผลการวิจัยด้านปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอน มีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้อันเกี่ยวเนื่องกับตัวชี้วัดที่มีระดับค่าเฉลี่ยที่ควรปรับปรุง คือ ควรกำกับดูแลให้ครูได้ทำหน้าที่ในการดูแลนักเรียนทั้งในและนอกชั้นเรียน ควรกำหนดแนวปฏิบัติสำหรับครูที่ไม่สามารถเข้าสอนตามกำหนดเวลา โดยกำหนดให้ครูแจ้งงดการสอนล่วงหน้าโดยอาจเป็นเบื้องต้นและโดยลายลักษณ์อักษร ควรสนับสนุนให้ครูได้มีโอกาสไปเยี่ยมบ้านนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน ควรกำหนดให้ภาระหน้าที่สำหรับครูทุกคนที่จะต้องแนะนำหนังสืออ้างอิงประกอบการค้นคว้าของนักเรียน ควรปรับเปลี่ยนทัศนคติของครูด้านเจตคติต่อวิชาสอน เพื่อให้ครูมีความรู้สึกชอบและรักในวิชาที่สอนและตระหนักว่าวิชาที่ตนเองสอนสามารถที่จะปรับใช้เข้ากับสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้ และควรจัดให้มีอุปกรณ์การเรียนการสอนที่เพียงพอ กำหนดหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน จัดนิทรรศการผลงานของครู กำหนดมาตรการเพื่อรักษาความปลอดภัยให้กับครูทุกคน และจัดให้มีสวัสดิการที่จำเป็นอย่างเพียงพอสำหรับครูทุกคน ทั้งนี้เพื่อการเพิ่มขวัญและกำลังใจให้กับครู

2) จากผลการวิจัยระดับการปฏิบัติตามองค์ประกอบของประสิทธิภาพ

การสอน มีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้อันเกี่ยวเนื่องกับตัวชี้วัดที่มีระดับ ค่าเฉลี่ยที่ควรปรับปรุง คือ ควรให้การอบรมครูเกี่ยวกับการกำหนดจุดมุ่งหมาย และจุดประสงค์ของรายวิชาที่สามารถวัดและประเมินผลได้ ควร กำหนดนโยบายให้ครูทุกคนทำการสอนซ่อมเสริมสำหรับนักเรียนที่เรียนช้า หรือในกรณีที่ไม่สามารถสอนได้ครบเนื้อหาตามหลักสูตร ควรส่งเสริมให้ ครูได้ใช้วิธีการสอบแบบบูรณาการเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาเข้ากับ วิชาอื่นๆ ควรให้การอบรมในเรื่องการวัดและประเมินผลที่ครอบคลุมเกี่ยวกับ เนื้อหาการเรียนรู้ และควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูได้ใช้เทคโนโลยีที่ ทันสมัยเป็นสื่อการสอน

3) จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ปัจจัยด้านคุณลักษณะของความเป็นครู ความสามารถทางวิชาการ แรงจูงใจ ในการปฏิบัติงาน และความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนมีความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพการสอน โดยปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน มีอำนาจในการพยากรณ์สูงสุด ดังนั้น โรงเรียนควรให้ความสำคัญต่อบุคคล ต่างๆ ดังกล่าวนี้ ยิ่งโรงเรียนส่งเสริมและสนับสนุนในเรื่องดังกล่าวนี้มากเท่าไร ก็ยิ่งเพิ่มประสิทธิภาพการสอนของครูมากขึ้นเท่านั้น โดยเฉพาะในเรื่อง ของความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

จากข้อเสนอแนะข้างต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมหรือ พัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามสามารถนำ ไปใช้ในการกำหนดแนวทางหรือนโยบายเพื่อการพัฒนาการจัดการเรียน การสอนของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นได้ อันจะส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนดีขึ้น

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการทำวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับผลการวิจัยในอนาคต

จากผลการวิจัยที่ได้ สามารถกำหนดเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยต่อไปได้ดังนี้

1) ศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเพิ่มตัวแปรปัจจัยเชิงสาเหตุอื่นๆ เช่น บรรยากาศในห้องเรียน สุขภาพจิตของครู เป็นต้น ซึ่งจะทำให้ได้ข้อค้นพบที่มีความครอบคลุมมากขึ้น สามารถค้นหาตัวแปรที่มีอิทธิพลโดยตรงและโดยอ้อมที่มีต่อผลต่อประสิทธิภาพการสอนได้ โดยใช้เทคนิค Structural Equation Modeling (SEM) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

2) วิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้โดยใช้วิธีการวิเคราะห์องค์ประกอบแกนหลัก (Principal Component Analysis) ผสมกับการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis) ซึ่งผลที่ได้จากการวิจัยนี้ สามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการวัดประสิทธิภาพการสอนของครูได้

3) ศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ โดยใช้กรอบและตัวแปรเดียวกัน แต่ใช้กลุ่มตัวอย่างที่สอนอยู่ในภูมิภาคเดียวกัน กล่าวคือ ครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดตลิ่งชัน ทั้งนี้ เพื่อเปรียบเทียบผลของการวิจัยทั้งสองนี้ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของขั้นตอนในการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผลการวิจัยนี้ (Validation of Results) และควรศึกษาตัวแปรพยากรณ์อื่นๆ เช่น รายได้ของครู สถานภาพของครู อันแสดงถึงความมั่นคงในงาน เช่น ลูกจ้างรายเดือน หรือรายชั่วโมง และวุฒิการศึกษาหรือสาขาวิชาที่เรียน

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2546). การจัดสาระการเรียนรู้อิสลามศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ: หลักสูตรลาดพร้าว
- Department of Curriculum and Instruction Development. (2003). **The Islamic Study Learning Provision, Group Learning of Social Studies, Religion and Culture Based on Basic Education Curriculum B.E. 2544.** Bangkok: Kurusapa Ladprao. (in Thai).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- Ministry of Education. (2002). **The National Education Act 1999, Amendment (No.2) Act 2002, Related Regulations and Compulsory Education Act 2002.** Bangkok: Express Transportation Organization of Thailand. (in Thai).
- เกษม บุตรดี. (2548). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Butdee, K. (2005). **The Causal Factors Influencing Instructional Efficiency of Secondary School Mathematics Teachers under the General Education Department in Sakon Nakhon Province.** Master of Education Thesis. Educational Research. Mahasarakham University. (in Thai).
- จิรนนท์ พันธุ์ฉลาด. (2552). ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี.

วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Phanchalat, C. (2008). **Factors Effecting Teaching Efficiency of Islamic Private School Teachers in Pattani Province.** Master of Art Thesis. Islamic Studies, Prince of Songkla University. (in Thai).

เฉวียง ทองธรรมชาติ. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยะลา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Thongthammachat, C. (1998). **The Relationship between School Administrators' Use of Power and Teaching Efficiency of Primary School Teachers under The Office of Yala Provincial Primary Education.** Master of Education Thesis. Educational Administration. Sukhothai University. (in Thai).

ทวีศักดิ์ สุทธิปัญญาภรณ์. (2549). การวิเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ตามทัศนะของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา จังหวัดปัตตานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Suttipanyapakorn, T. (2006). **Factor Analysis of Teaching Efficiency of Mathematics Teachers according to the Secondary School Students' Perspectives in Pattani.** Master of Education Thesis. Educational Measurement and Research, Prince of Songkla University. (in Thai).

นาวาลย์ ปานากาเซ็ง. (2544). คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
สงขลานครินทร์.

Panakaseng, P. (2001). **Educational Quality of Islamic Private Schools
in the Three Southern Border Provinces**. Master of Education
Thesis. Educational Administration, Prince of Songkla University.
(in Thai).

นิเลาะ แวอุเซ็ง และคณะ. (2550). รายงานวิจัยเรื่องการจัดการศึกษา
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดน
ภาคใต้. ปัตตานี: วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Wae-u-seng, N. et al. (2007). **Research Report on Educational Provision
of Islamic Private Schools in Three Southern Border
Provinces**. Pattani: College of Islamic Studies, Prince of Songkla
University. (in Thai).

บุญชม ศรีสะอาด. (2535). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
สุวีริยาสาส์น.

Srisa-ard, B. (1992). **Introduction to Research**. (2nd ed). Bangkok:
Suviriyasarn. (in Thai).

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2535). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ:
บริษัทพิมพ์ดีดจำกัด.

Wonganutrot, P. (1992). **Administration of Academic Affairs**. Bangkok:
PIMDI Limited. (in Thai).

พรรณวิภา เสาเวียง. (2549). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน
ของครูปฐมวัยสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ.
วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Saowiang, P. (2006). **The Factors Related to Teaching Efficiency of
Early Childhood Teachers under the Office of Si Sa Ket**

- Educational Service Area Zones.** Master of Education Thesis. Educational Measurement. Mahasarakham University. (in Thai).
พวงรัตน์ ตรีรัตน์. (2531). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Taweerat, P. (1988). **Research Methodology in Behavioral and Social Sciences.** (2nd ed). Bangkok: Srinakharinwirot University. (in Thai).
- พิบูล ติดย้อไฟ. (2548). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Thidamphai, P. (2005). **The Causal Factors Influencing Efficiencies in Teaching of Secondary Mathematics Teachers in Changwat Kalasin.** Master of Education Thesis. Educational Measurement, Mahasarakham University. (in Thai).
- ยนต์ ชุ่มจิต. (2531). **ความเป็นครู.** กรุงเทพฯ: โอ.เอส. พรินติ้งเฮาส์.
- Chumcit, Y. (1988). **Teachership.** Bangkok: O. S. Printing House. (in Thai).
- ลัดดา จันทร์แสง. (2537). **การวิเคราะห์ตัวประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ ตามการประเมินตนเองและนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Chansaeng, L. (1994). **Factor Analysis of Teaching Efficiency of Secondary Schools Mathematics Teachers according to their Self Evaluation and Students' Perspective under the General Education Department in Nakhon Sawan Province.** Master of Education Thesis. Educational Measurement, Naresuan University. (in Thai).

ศิริัญญา ศรีประมวล. (2549). การวิเคราะห์องค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนของครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Sripramual, S. (2006). **A Factor of Teaching Efficiencies of Elementary School Teachers.** Master of Education Thesis. Educational Measurement and Research, Prince of Songkla University. (in Thai).

สมดี เพียรการค้า. (2541). ความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูในโรงเรียนประถม ศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

Piankankha, S. (1998). **The Relationship between Participation in In-School Supervision Process and Teaching Efficiency of Primary School Teachers under the Office of Ang Thong Provincial Primary Education.** Master of Education Thesis. Educational Administration, Sukhothai University. (in Thai).

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.

Office of the National Education Commission. (2002). **National Education Act 1999.** Bangkok: Office of the Prime Minister. (in Thai).

สำเนียง ประนัดศรี. (2549). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษ ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาการวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Pranatsri, S. (2006). **The Causal Factors Influencing Teaching Efficiency of Prathomsueksa 4 English Teachers under the Office of Buri Ram Educational Service Area.** Master of Education Thesis. Educational Research, Mahasarakham University. (in Thai).

สิทธิศักดิ์ เจ๊ะสารี. (2536). **ประสิทธิภาพการสอนของครูอิสลามศึกษา ระดับประถมศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้.** วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาศึกษาศาสตร์เพื่อพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

Chesari, S. (1993). **Teaching Efficiency of the Islamic Teachers at Elementary Education Level in the Southern Border Provinces.** Master of Education Thesis. Community Development Education, Prince of Songkla University. (in Thai).

สุรศักดิ์ หอมอ่อน. (2546). **การวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการสอนของครูคณิตศาสตร์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครพนม.** วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิจัยการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

Hom-on, S. (2003). **An Analysis of Teaching Effectiveness Factors of Mathematics Teachers in Secondary Schools under the General Education Department in Nakhon Phanom Province.** Master of Education Thesis. Educational Research, Mahasarakham University. (in Thai).

อาภรณ์ ใจเที่ยง. (2546). **หลักการสอน (ฉบับปรับปรุง).** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์.

Caitian, A. (2003). **Principle of Teaching (revised edition).** (3rd ed). Bangkok: O.S. Printing House. (in Thai).

